

ทัศนะคติของผู้ชมที่มีต่อผู้แสดงบทกวีและผู้แสดงบทร้าย
ในละครโทรทัศน์ในประเทศไทย

จินตนา รุ่งเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาศึกษาศาสตร์และมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 635 - 349 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ATTITUDES OF AUDIENCES TOWARD PERFORMERS
PLAYING GOOD AND BAD ROLES IN TELEVISION DRAMAS
IN BANGKOK METROPOLIS

JINTANA RUNGCHAROEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 635 - 349 - 7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อผู้แสดงบทดีและผู้แสดงบทร้าย
ในละครโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวจินตนา รุ่งเจริญ

ภาควิชา

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

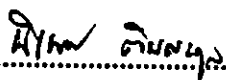
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

จินตนา รุ่งเจริญ : ทักษะคติของผู้ชมที่มีต่อผู้แสดงบทดีและผู้แสดงบทร้ายในละครโทรทัศน์
ในกรุงเทพมหานคร (THE ATTITUDES OF AUDIENCES TOWARD PERFORMERS
PLAYING GOOD AND BAD ROLES IN TELEVISION DRAMAS IN BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา รศ.ดร.งามพิศ สัตย์สงวน, 198 หน้า. ISBN 974 - 635 - 349 - 7

งานวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อผู้แสดงบทดีและผู้แสดงบทร้ายในละครโทรทัศน์ในกรุงเทพ
มหานคร" ศึกษาทัศนคติเชิงบวกของผู้ชมละครโทรทัศน์เพื่อดูความแตกต่าง โดยใช้กรอบของสถานภาพทางชนชั้น
เพื่อศึกษาตัวแปรทางสังคมวิทยา ซึ่งได้แก่ บทบาทการแสดง อายุ เพศ การศึกษา และรายได้ ระเบียบวิธีวิจัยใช้วิธี
การสุ่มตัวอย่างตามจุดหมาย โดยมีประชากรตัวอย่างทั้งหมด 425 คน เลือกเฉพาะกลุ่มผู้ชมที่รับชมละครโทรทัศน์ใน
เขตกรุงเทพมหานครเป็นประจำเท่านั้น เทคนิคการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม รวมทั้งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ทาง
มานุษยวิทยา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ชมละครโทรทัศน์จะมีทัศนคติเชิงบวก ต่อผู้แสดงบทดีมากกว่าผู้แสดงบทร้าย
2. ผู้ชมละครโทรทัศน์ ที่มี สถานภาพทางชนชั้น สูงกว่า จะมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้แสดงบทดี
และผู้แสดงบทร้ายน้อยกว่าผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีสถานภาพทางชนชั้นต่ำกว่า
3. ผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีอายุมากกว่า จะมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้แสดงบทดีและผู้แสดง
บทร้าย ไม่แตกต่างไปจากผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีอายุน้อยกว่า
4. ผู้ชมละครโทรทัศน์ที่เป็นเพศชาย จะมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้แสดงบทดีและผู้แสดงบทร้าย
น้อยกว่าผู้ชมละครโทรทัศน์ที่เป็นเพศหญิง
5. ผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้แสดงบทดี
และผู้แสดงบทร้ายน้อยกว่าผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
6. ผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีรายได้สูงกว่า จะมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้แสดงบทดีและผู้แสดง
บทร้ายน้อยกว่าผู้ชมละครโทรทัศน์ที่มีรายได้ต่ำกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.....

สาขาวิชา..... สังคมวิทยา.....

ปีการศึกษา. 2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

พิมพ์ค้นฉบับทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบตีพิมพ์นี้เพียงแผ่นเดียว

C730490 MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

KEY WORD : ATTITUDES / AUDIENCES / TELEVISION

JINTANA RUNGCHAROEN : THE ATTITUDES OF AUDIENCES TOWARD PERFORMERS PLAYING GOOD AND BAD ROLES IN TELEVISION DRAMAS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. NGAMPIT SATSANGUAN, Ph.D. 198 pp. ISBN 974 - 635 - 349 - 7

The research entitled, The Attitudes of the audiences toward performers playing good and bad roles in television dramas in Bangkok Metropolis, was study the defferences of attitude of the audiences using socio - economic status as framework such as role, age, sex, education and income. The research employed systematic sampling to select 425 audiences living in Bangkok and watching TV reguarly. The research technique was using questionnaires, and antropological interviews.

The results of research were as follows:

1. Actor with good role got more positive attitude from the audiences than actor with bad role.
2. Audiences with higher socio - economic status would have more positive attitude to actor with good and bad role than audiences with lower socio - economic status.
3. Both older and younger audiences had the same positive attitude to actor with good and bad role.
4. Male-audiences had less positive attitude to actor with good and bad role than female-audiences.
5. Audiences with higher educational level had less positive attitude to actor with good and bad role than audiences with lower educational level.
6. Audiences with higher income had less positive attitude to actor with good and bad role than audiences with lower income.

ภาควิชา..... SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY
สาขาวิชา..... SOCIOLOGY
ปีการศึกษา..... 1996

ถาสมือชื่ออนิสิต.....
ถาสมือชื่ออาจารัชที่ปริกษา..... ๑1พ ศก ๒5๓๓
ถาสมือชื่ออาจารัชที่ปริกษาารวม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และใคร่บอกกล่าวนามไว้เพื่อเป็นเกียรติ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.งามทิศ ตัดยสงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเป็นอาจารย์ที่กรุณาให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในสถาบันที่ทรงเกียรติแห่งนี้ ท่านได้กรุณาสละเวลาเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ชี้แนะให้คำปรึกษาตั้งแต่เริ่มคิดหัวข้อโครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นผู้ช่วยเหลือแก่การทำวิจัยให้อยู่ในกรอบของสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการและให้ความอนุเคราะห์ไม่เพียงแต่เรื่องการศึกษาในเวลาเรียนเท่านั้น ท่านช่วยเหลือแนะนำการทำรายงานในรายวิชาที่ผู้วิจัยติดขัดและประสบปัญหา ทั้งยังช่วยชี้แนะการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้ ท่านได้กรุณาช่วยติดต่อให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักแสดงและผู้กำกับอาวุโสที่เป็นผู้ให้ทัศนคติความคิดเห็นในงานวิจัยเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี ท่านได้สละเวลาช่วยตรวจทานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มแรกจนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ และสนับสนุนเป็นกำลังใจในการเรียนการทำงานของผู้วิจัยเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ ท่านเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้เสนอแนะและกำหนดทิศทางในการทำวิจัย ให้ผู้วิจัยได้ปรับแก้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนได้กรุณาเสนอแนะเทคนิคในการออกแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล ท่านได้กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาในการคิดวิเคราะห์หาค่าข้อมูล และช่วยตรวจทานปรับแก้วิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์นักแสดงที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสุประวิติ และคุณนิรันุช ปัทมสูตร ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในมุมมองต่าง ๆ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนเพื่อนที่ร่วมเรียนด้วยกันมาทุกคนที่ได้เอื้อให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านจนงานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณคุณอดิศักดิ์ หัตถโกศล ผู้ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา และต้องกราบขอบพระคุณคุณแม่ชุกา รุ่งเจริญ แม่ผู้มีพระคุณและให้กำลังใจแก่ลูกในการทำวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี บุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมามีส่วนสนับสนุนในความสำเร็จของผู้วิจัยทั้งสิ้น จึงขอมอบความภาคภูมิใจในความสำเร็จครั้งนี้แก่บุคคลทั้งหลายที่กล่าวนามมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
กรอบแนวคิดและทฤษฎี.....	5
1. ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์.....	5
2. ทฤษฎีสารสนเทศ.....	7
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	11
4. ทฤษฎีลำดับชั้นทางสังคม.....	13
5. แนวคิดการรับรู้ความเป็นจริง.....	19
6. แนวคิดสถานภาพและบทบาททางสังคม.....	21
งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	28
1. อิทธิพลของละครโทรทัศน์.....	28
2. ประวัติความเป็นมาของละครโทรทัศน์ไทย.....	33
3. การรับรู้ความเป็นจริงในละครโทรทัศน์.....	40
กรอบแนวคิดของสมมติฐาน.....	48
สมมติฐานการวิจัย.....	49
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	53
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	55

2.	ประวัติความเป็นมาของละครโทรทัศน์ไทย.....	59
	ประวัติความเป็นมาของการละครไทย.....	59
	ประวัติและประเภทของละครไทย.....	64
	ประวัติความเป็นมาของละครโทรทัศน์ไทย.....	70
3.	ดารา : ทศนคติต่อวงการบันเทิง.....	75
	สัมภาษณ์ คุณสุประวัติ ปัทมสูตร.....	77
	สัมภาษณ์ คุณศุภลลิตา แมคอินทอช.....	99
	สัมภาษณ์ คุณชุติมา นัยนา.....	107
	สัมภาษณ์ คุณชลิท เฟื่องอารมณ์.....	124
	สัมภาษณ์ คุณธีรศักดิ์ พันธุ์วิทยา.....	135
4.	ผลการวิจัย.....	146
	ก. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ศึกษา.....	146
	ข. การพิสูจน์สมมติฐาน.....	149
5.	สรุป ปัญหาในการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	172
	รายการอ้างอิง.....	177
	ภาคผนวก.....	182
	ประวัติผู้เขียน.....	192

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงความถี่ของกลุ่มประชากรที่ศึกษา.....	147
2. แสดงความถี่ของสถานภาพทางชนชั้น.....	150
3. แสดงความถี่ของอายุ.....	150
4. แสดงความถี่ของเพศ.....	151
5. แสดงความถี่ของระดับการศึกษา.....	151
6. แสดงความถี่ของรายได้.....	152
7. ทิศนคติของผู้ชมต่อผู้แสดงบทดีและผู้แสดงบทร้าย.....	153
8.1 ทิศนคติของผู้ชมที่มีสถานภาพทางชนชั้นสูงกว่าและต่ำกว่า ต่อผู้แสดงบทดี.....	154
8.2 ทิศนคติของผู้ชมที่มีสถานภาพทางชนชั้นสูงกว่าและต่ำกว่า ต่อผู้แสดงบทร้าย.....	156
9.1 ทิศนคติของผู้ชมที่มีอายุมากกว่าและน้อยกว่า ต่อผู้แสดงบทดี.....	158
9.2 ทิศนคติของผู้ชมที่มีอายุมากกว่าและน้อยกว่า ต่อผู้แสดงบทร้าย.....	159
10.1 ทิศนคติของผู้ชมที่เป็นเพศชายและเพศหญิง ต่อผู้แสดงบทดี.....	161
10.2 ทิศนคติของผู้ชมที่เป็นเพศชายและเพศหญิง ต่อผู้แสดงบทร้าย.....	162

ตารางที่	หน้า
11.1 ทักษะคดีของผู้ชมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าและ ระดับการศึกษาดำกว่า ต่อผู้แสดงบทดี.....	164
11.2 ทักษะคดีของผู้ชมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าและ ระดับการศึกษาดำกว่า ต่อผู้แสดงบทร้าย.....	165
12.1 ทักษะคดีของผู้ชมที่มีรายได้สูงกว่าและต่ำกว่า ต่อผู้แสดงบทดี.....	167
12.2 ทักษะคดีของผู้ชมที่มีรายได้สูงกว่าและต่ำกว่า ต่อผู้แสดงบทร้าย.....	168

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย